

[Bölder, knölar och akne](#)

En knöl i bröstet kan bero på många saker som är ofarliga. Men ibland kan en knöl vara cancer. Därför ska du alltid låta en läkare undersöka en ny knöl. Risken för cancer är högre ju äldre du är.

Brösten förändras hela livet eftersom de påverkas av kroppens hormoner. Det gör att brösten kan vara knöliga eller göra ont ibland, utan att det betyder att något är fel.

Kontakta en [vårdcentral](#) om du upptäcker en ny knöl i bröstet.

I en del regioner finns också särskilda bröstmottagningar som du kan kontakta direkt utan remiss.

Många vårdcentraler och mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Vänta med att kontakta vården om du känner knölen precis före mens. Känn efter igen när mensen är över. Kontakta vården om du fortfarande känner en knöl.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Gå varje gång du får en kallelse till hälsokontroll med [mammografi](#). Då kan du öka dina chanser att bli frisk, om det skulle visa sig att du har bröstcancer. Du får regelbundet kallelser till mammografi när du är 40 till 74 år.

[Känn igenom brösten ibland](#). Då du lär du dig hur de brukar kännas och det blir lättare för dig att veta om något förändras, till exempel om du får en knöl.

Läkaren känner igenom dina bröst om du söker vård för en knöl i bröstet. Läkaren känner också efter om du har svullna lymfkörtlar i armhålorna. Du får svara på frågor om bland annat symtom, sjukdomar och om sådant som kan ha med hormonernas påverkan på brösten att göra. Exempel på frågor kan vara:

- Hur länge har du känt knölen?
- Har du haft andra problem med brösten?
- Har någon i släkten haft bröstcancer eller äggstockscancer?
- Har du fött barn?
- Har du mens regelbundet?
- Använder du några mediciner eller hälsokostpreparat?

Efter läkarundersökningen röntgas båda brösten. En sådan undersökning kallas [mammografi](#). Mammografiläkaren kan

också vilja undersöka bröstet med [ultraljud](#) för att bättre kunna bedöma hur bröstets vävnader ser ut.

Oftast behöver du också lämna ett [cellprov eller vävnadsprov](#). Läkaren tar provet med en tunn nål som förs in i knölen. Provet skickas till en patologläkare som undersöker det i mikroskop. Provtagningen kan verka obehaglig men de flesta tycker inte att det gör ont.

Undersökningarna hjälper läkaren att avgöra om knölen är en godartad förändring eller cancer. Oftast är svaret klart efter sju till tio dagar, men det kan variera hur lång tid det tar innan du får svaret.

Du kan behöva lämna ett nytt vävnadsprov om svaret på undersökningarna är oklart. Ibland föreslår läkaren att du ska operera bort knölen.

Bröstet växer och ombildas oregelbundet. En del av bröstet kan växa snabbare än den omgivande vävnaden. Då kan godartade bindvävsknölar bildas. Sådana knölar kallas fibroadenom. Fibroadenom är den vanligaste orsaken till knöl i bröstet om du är yngre.

Fibroadenom är ett godartat och ofarligt tillstånd. Oftast behöver du ingen behandling och behöver inte göra några uppföljande kontroller. Du kan bli opererad om fibroadenomet är stort, växer eller gör ont.

Många har bröst som känns knöliga mer eller mindre hela tiden, men särskilt inför mensens. Då kan bröstet också göra extra ont.

Ofta känns vissa delar av bröstet mer knöliga, men det är svårt att känna någon enskild knöl tydligt. Om det är så för dig kan du ha fibroadenomas.

Det är oklart varför man har fibroadenomas. Det kan bero på att bröstkörtelvävnaden reagerar extra mycket på kroppens egna könshormoner. Fibroadenomas är en vanlig orsak till knöliga bröst om du är mellan 30 och 45 år.

Fibroadenomas är ett godartat och ofarligt tillstånd. Det kan vara besvärligt om bröstet gör ont. Tala med en läkare som får undersöka dig och ställa diagnos.

Läkaren kan visa dig hur du undersöker bröstet så att du lär dig hur de brukar kännas under menscykeln. Det ökar chansen att du märker om du får andra förändringar.

Fibroadenomas påverkar ofta hela bröstkörteln. Därför är det ingen idé att operera bort det knöliga området.

Det finns teorier om att drycker med koffein kan förvärra besvären, och att motion kan lindra dem, men det är inte klarlagt. Besvären brukar avta efter klimakteriet.

En bröstcysta är en vätskefylld blåsa i bröstkörteln. Cystor är vanligast under åren omkring klimakteriet när bröstens körtlar omvandlas till fett. Cystan kan göra ont om den växer fort.

Oftast behövs ingen behandling. De flesta cystor försvinner av sig själv. Cystan kan tas bort om den gör ont. Då för läkaren in en tunn nål och suger ut vätskan ur cystan så att den helt försvinner. Ibland undersöks cellerna i vätskan i mikroskop. Se till att bli undersökt igen om cystan kommer tillbaka på samma ställe.

Fettvävnad läker inte så bra om den har blivit skadad. Små områden med skadade fettceller kan bli förkalkade och hårda. Det kallas fettvävsnekros. Ibland kan du känna fettvävsnekrosen som en knöl.

Fettvävsnekros kan du få efter ett slag mot bröstet, eller om du har [diabetes](#) eller någon annan sjukdom som påverkar de små blodkärlen i fettväven.

Fettvävsnekros är ofarligt. Du behöver ingen behandling om du har blivit undersökt av läkare och fått diagnosen fettvävsnekros.

Bröstinflammation är vanligast om du ammar men du kan få det även om du inte ammar. En bröstinflammation kan kännas som en eller flera knölar.

Ibland kan en bröstinflammation leda till att det bildas en bröstböld. En bröstböld innehåller var.

En inflammation eller en infektion i bröstet kallas mastit.

Bröstinflammation om du ammar kallas också för [mjölkstockning](#). Då har en eller flera mjölkgångar blivit tilltäppta. Mjölken hindras från att komma ut och irriterar så att det blir en inflammation. Det kan kännas som en öm knöl eller en förhårdnad. Ibland är bröstet mer jämnt svullet. Du kan ha [feber](#).

Inflammationen kan bli en bröstinfektion om det kommer in bakterier genom sprickor eller sår i bröstvårtan. Ibland kan infektionen göra att det bildas en [bröstböld](#). Bröstbölden är varm och röd och känns som en knöl eller förhårdnad.

Försök att få ut mjölken ur bröstet om du tror att du har mjölkstockning. Det bästa är om du låter barnet suga. Du kan också massera bröstet i riktning mot bröstvårtan för att hjälpa till.

Mjölkstockning som inte går över behöver undersökas av läkare. En bröstböld behöver tömmas på var. Då för läkaren in en nål i bröstbölden med hjälp av [ultraljud](#). Ibland sätter läkaren in en liten, tunn, mjuk plastslang som varet får rinna ut genom under någon eller några dagar. Du behöver också [antibiotika](#).

Du kan få bröstinflammation även om du inte ammar. Det är vanligast hos rökare. Rökningen gör att mjölkgångarna bakom bröstvårtan blir vida och slingrande. Sekret samlas där så att det blir en inflammation.

Bröstinflammationen kan göra att det bildas en bröstböld. Den sitter ofta vid kanten på vårtgården. Bröstbölden gör ont, och huden kan bli röd och varm.

Bröstbölden innehåller var som kan behöva tömmas ut. Då för läkaren in en nål i bröstbölden med hjälp av ultraljud. Ibland behövs antibiotika. Du behöver undersökas med [mammografi](#) efter sex till åtta veckor för att läkaren ska bli helt säker på att det inte finns cancer i bröstet.

Bröst innehåller mycket fett. Brösten blir mindre om du går ner i vikt. Då kan du upptäcka knölar som du har haft länge men som du inte har märkt tidigare. Se till att du blir undersökt om du upptäcker en ny knöl.

Bröstcancer förekommer i alla åldrar men är vanligare efter 40 års ålder. Ju äldre du är, desto större är risken att en ny knöl i bröstet kan vara cancer.

Oftast behövs en operation där cancerknölen tas bort. Oftast räcker en mindre operation, men ibland behöver hela bröstet tas bort. Det är också vanligt att en eller flera lymfkörtlar i armhålan behöver tas bort. Efteråt kommer du att behöva mer behandling. [Här kan du läsa mer om bröstcancer.](#)

Brösten kan förändras och kännas på olika sätt genom livet, utan att det är ett tecken på sjukdom:

- Tonåren: Brösten växer och utvecklas. Då kan de göra ont. Ibland kan du känna en svullnad bakom bröstvårtan.
- Mens: Det är ganska vanligt att bröstet blir knöliga på grund av hormonförändringar i samband med ägglossning och veckan innan mensen kommer. Det är också vanligt att bröstet gör ont strax före mens. Oftast försvinner symtomen när mensen kommer.
- Graviditet: Bröstkörtlarna förbereder sig för att producera mjölk. Redan tidigt under graviditeten upplever många att bröstet svullnar och gör ont.
- Amning: Brösten blir stora och spända när mjölken rinner till. Mjolkproduktionen styrs av hur mycket barnet suger och anpassas successivt till barnets behov. Ibland händer det att mjolkproduktionen kommer i otakt. Då kan du få [mjölkstockning](#).
- Vid klimakteriet: Bröstkörtlarna ersätts av fett åren omkring [klimakteriet](#). Då kan bröstet kännas mjukare än tidigare. En del tycker att bröstet blir stinna och känsliga.

Det är vanligt att [pojkar](#) i puberteten får en svullnad som kan göra ont bakom bröstvårtan. Ibland kan det kännas mer i det ena bröstet än i det andra.

Vid övervikt är det ganska vanligt med en godartad förstoring av bröstkörteln hos personer med manskropp. De gäller oavsett ålder.

Vissa läkemedel kan också få bröstkörteln att svullna.

De allra flesta knölar i bröstet är inte cancer. Bland personer med manskropp är det ungefär 60 år som får bröstcancer. De flesta är äldre.

Men det går inte att känna på en knöl om den är godartad. Därför är det bra att bli undersökt av en läkare om du upptäcker en ny knöl i bröstet.

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Irma Fredriksson, läkare, Bröstcentrum, Karolinska Universitetssjukhuset, Stockholm

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).